

2020 m. balandžio 27 d., Vilnius. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (RRT), reaguodama į pastaruoju metu stebimas visuomenės reakcijas ir plintančią dezinformaciją 5G ryšio tema, teikia išaiškinimus dėl šios technologijos ypatybių ir esminių veikimo principų. Susirūpinimą dėl skleidžiamos klaidingos informacijos apie 5G poveikį aplinkai, žmonių sveikatai ir sąsajas su COVID-19 išreiškia ir Europos Komisija, ir kitų Europos Sąjungos šalių nacionalinės ryšių reguliavimo institucijos. Europos Komisija atkreipia dėmesį, kad Europos Sąjungoje galioja aukščiausi pasaulyje vartotojų apsaugos standartai, visuomenės sveikatos apsaugai bei piliečių saugumui teikiama pirmenybė ir kad tokie patys aukščiausi saugumo standartai taikomi ir naujai e. ryšių technologijos kartai.

Ką reikia žinoti apie 5G

- **5G - tai šiuo metu visų plačiai naudojamo 3G ir 4G ryšio tęsa, tais pačiais radijo bangų sklaidimo principais pagrįstas ryšys.** Pavadinimas 5G reiškia „penktoji mobiliojo ryšio karta“. Nėra jokių skirtumų tarp 3G, 4G ir 5G technologijų elektromagnetinio lauko poveikio. 3G ir 4G ryšį jau daug metų (3G nuo 2001 m., o 4G nuo 2011 m.) kasdien naudojame balso ir duomenų perdavimui. 5G nėra išskirtinė technologija, tai tos pačios 4G technologijos standarto naujesnė versija, kuri savo techniniais sprendimais užtikrina didesnę duomenų perdavimo spartą, mažesnę signalo perdavimo delsą ir galimybes aptarnauti daugiau naudotojų vienu metu. Tai suteikia galimybę nuotoliniu būdu teikti daugiau pažangių paslaugų ir sprendimų įvairiose srityse, tokiose kaip sveikatos priežiūra, energetika, transportas ar švietimas.
- **Numatoma, kad 5G (ir būsimi 6G) radijo ryšio tinklai, ypač veikiantys aukštesnėse radijo dažnių juostose, naudos daug mažesnės galios stotis** su išmaniosiomis antenomis, kurios užtikrins daug geresnę aprėptį ir didesnę ryšio spartą, lyginant su dabartinėmis sistemomis. Svarbus vaidmuo numatomas ir mažos aprėpties stotims, kurios bus mažiau matomos ir sk leis mažesnę elektromagnetinę spinduliuotę. Jos iš esmės panašios į mums gerai pažįstamus, plačiai namuose, įstaigose, biuruose, viešosiose erdvėse naudojamus „WiFi“ įrenginius.
- **Jokio ryšio tarp 5G ir COVID-19 nėra.** Neseniai paskelbtame [Pasaulio sveikatos organizacijos \(PSO\) pranešime](#) nurodoma: „Virusai negali keliauti radijo bangomis/mobiliais tinklais. COVID-19 plinta per kvėpavimo takų lašeliais, kai užkrėstas asmuo kosėja, čiaudi ar kalba. Žmonės taip pat gali užsikrėsti liesdami užterštą paviršių, o tada akis, burną ar nosį. COVID-19 plinta daugelyje šalių, kurios neturi 5G mobiliųjų tinklų.“ 5G yra naujos kartos mobiliojo tinklo technologija, perduodama nejonizuojančiomis radijo bangomis, todėl neįmanoma, kad ji virusui

darytų kokių nors poveikį.

- **Elektromagnetinių bangų poveikis.** Dabartinės mokslinės žinios, [viešai skelbiamos Pasaulio sveikatos organizacijos \(PSO\)](#), rodo, kad nors šioje srityje jau atlikta ir toliau vykdoma itin daug mokslinių tyrimų, esami moksliniai įrodymai nepatvirtina, kad žemo lygio elektromagnetiniai laukai (tokie, kokie sklinda iš radijo ir televizijos stočių, mobiliojo ryšio bazinių stočių ir pan.) galėtų sukelti kokias nors pasekmes žmogaus sveikatai. ES nustatytos griežtos elektromagnetinių laukų ribos, vadovaujantis Tarptautinės apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės komisijos (ICNIRP) [\[1\]](#) gairėmis. Lietuvoje nustatytos elektromagnetinės spinduliuotės normos atitinka europines. Be to, bet kokie radijo įrangai, naudojami ES, keliama aukščiausi sveikatos apsaugos ir saugumo reikalavimai, aprašyti suderintuose ir visose valstybėse narėse taikomuose standartuose.
- **Lietuvoje atsakingai vykdomas 5G diegimo procesas.** Lietuva, kaip ir kitos Europos Sąjungos šalys, vykdo Europos Komisijos sprendimus dėl šios technologijos plėtros. RRT šiame diegimo procese atsakinga už radijo dažnių paruošimą ir jų perdavimą paslaugas ketinantiems teikti operatoriams. Šiuo metu RRT rengiasi aukciono procedūroms, kurių metu bus suteikiama teisė naudoti radijo dažnius ir kuri skelbti numatoma 2020 m. pabaigoje, tačiau, kaip ir ankstesnių aukcionų atveju, skiriant dažnius nėra nustatoma, kokia technologija turi būti diegiama: dažnius gavę operatoriai juos gali naudoti tiek jau esamoms 4G, tiek naujoms 5G technologijoms vystyti, atsižvelgdami į paslaugų naudotojų poreikius. RRT primena, kad Lietuvoje 2018 metų gruodį buvo atlikti pirmieji nekomerciniai 5G bandymai, bet šiuo metu neveikia nė viena 5G stotis, operatoriai dar tik rengiasi perėjimui prie naujos, spartesnės technologijos.
- **Draudžiama skelbti informacija.** Kaip rodo ir kitų šalių patirtis, socialinėje žiniasklaidoje bandoma platinti pranešimus, susiejančius 5G su koronaviruso protrūkiu, kuriais siekiama kelti sumaištį bei neramumus šiuo ir taip sudėtingu visuomenei laikotarpiu. RRT, vykdydama interneto karštosios linijos „Švarus internetas“ funkcijas, stebėdama kitų šalių patirtį, kuomet skatinama niokoti „5G bokštus“, bei matydama informaciją,

platinamą tam tikrose Lietuvos socialinių tinklų grupėse 5G tema, primena, jog **vadovaujantis Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsniu, draudžiama skelbti informaciją, kurstančią neapykantą ir smurtą.** Apie pastebėtą neteisėtą turinį galima pranešti <https://svarusinternetas.lt/>.

Daugiau patikimos informacijos apie 5G, elektromagnetinių laukų poveikį sveikatai ir kitus aktualius klausimus rasite:

„Coronavirus disease (COVID-19) advice for the public: Myth busters“: Pasaulio sveikatos organizacijos medžiaga:

<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/myth-busters>

„Fighting disinformation“: Europos Komisijos medžiaga apie dezinformaciją COVID-19 tema:

https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/fighting-disinformation_en

„Effects of 5G wireless communication on human health“: Europos Parlamento medžiaga:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/646172/EPRS_BRI\(2020\)646172_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/646172/EPRS_BRI(2020)646172_EN.pdf)

„Does electromagnetic field exposure endanger health?“, Europos Komisijos medžiaga apie naujų technologijų poveikį sveikatai:

https://ec.europa.eu/health/scientific_committees/docs/citizens_emf_en.pdf

„Electromagnetic Field (EMF) measurements near 5G mobile phone base stations“: Ofcom (Jungtinės Karalystės e. ryšių reguliuotojo) tyrimo ataskaita:

https://www.ofcom.org.uk/spectrum/information/mobile-operational-enquiries/mobile-base-station-audits/2020?utm_medium=email&utm_campaign=Ofcom%20publishes%20latest%20spectrum%20measurement%20results&utm_content=Ofcom%20publishes%20latest%20spectrum%20measurement%20results+CID_376f7d6ac510c926db5681373dfa3a9c&utm_source=updates&utm_term=latest%20results%20from%20our%20spectrum%20measurement%20programme

Elektromagnetinės spinduliuotės normos Lietuvoje suvienodintos su europinėmis: LR Sveikatos apsaugos ministerijos medžiaga

<https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/elektromagnetines-spinduliuotes-normos-lietuvoje-suvienodintos-su-europinemis>

